

EU:s återhämtning och industriella utveckling

En välfungerande inre marknad är en grundförutsättning för en hållbart konkurrenskraftig industri i Europa. EU:s inre marknad är den enskilt viktigaste import- och exportmarknaden för svenska företag, där en stor andel av importen består av kapital- och insatsvaror för förädling och vidare export. Hälften av Sveriges bruttonationalprodukt kommer från handel med andra länder, vilket sysselsätter ungefär 1,5 miljoner svenskar, och cirka 60 procent av Sveriges samlade export går till andra EU-länder. Sveriges ekonomiska återhämtning är därav nära sammankopplad med utvecklingen i övriga Europa.

Åtgärder för att stoppa spridningen av Covid-19 har fått ödesdiga konsekvenser för ekonomin i Europa. Den främsta prioriteringen för att återstarta den svenska och europeiska ekonomin bör därför vara att vidta åtgärder för att upprätthålla handeln. Regeringen måste säkerställa att EU:s grundläggande principer om fri rörlighet upprätthålls, regler efterlevs och undantagsåtgärder för att bekämpa spridningen av Covid-19 inte blir bestående. Exportförbud måste upphöra, gränskontroller motverkas och omfattande statsstöd samt fördelaktiga exportkrediter så småningom begränsas. Alternativet är att EU:s komparativa fördel, den inre marknaden, undermineras.

EU:s industripolitik och återhämtningsinitiativ måste optimera industrins förutsättningar för att genom innovation ta fram lösningar på dagens och morgondagens samhällsutmaningar, och tillvarata de strategiska möjligheter som dessa utmaningar utgör. Detta kräver kraftfulla satsningar på forskning och utveckling, ett innovationsvänligt regelverk anpassat efter nya teknologier, och en ambitiös frihandelspolitik som underlättar för företagen att sprida sina innovationer världen över. För att Europa ska bli ledande inom teknologisk utveckling, öka nyttogörandet av forskningsresultat och innovationsförmågan behövs ett innovationsvänligt ekosystem baserat på öppen konkurrens. Det är därmed viktigt att EU-kommissionen verkar för att europeisk industri har möjlighet att välja samarbetspartners inom globala leverantörsled och värdekedjor för att utveckla konkurrenskraftiga och kostnadseffektiva teknologier, produkter och värdeskapande lösningar på globala utmaningar.

Med anledning av ovan välkomnar Teknikföretagen ansatsen med EU-kommissionens förslag till EU:s återhämtningsfond *Next Generation EU* och de satsningar som avses göras på grön- och digital omställning. I egenskap av ett handelsorienterat land är takten i den svenska återhämtningen i hög grad avhängigt utvecklingen i resten av Europa, vilket betonar vikten av att vi i rådande läge tar ett gemensamt ansvar för att tillsammans återstarta och stärka EU:s inre marknad. Teknikföretagen anser därför att Sverige bör vidhålla en konstruktiv hållning i förhandlingarna om EU:s återhämtningspaket, men framhåller samtidigt nedan reservationer om utformningen av förslaget med särskild tonvikt på kopplingen till de diskussioner som förs inom ramen för EU:s industripolitik:

- Teknikföretagen ser risker med att EU:s återhämtningspaket cementerar strukturer, förslag och initiativ som presenterades i EU-kommissionens industristrategi den 10 mars 2020 och riskerar därmed att föregå förhandlingarna i principiellt viktiga frågor för svensk industri (för utförliga kommentarer, se bifogat Teknikföretagens svar på det skriftliga EU-sakrådet om EU:s industripolitik den 22 april 2020).

- Teknikföretagen har tidigare uttryckt en oro för att förslag om att lätta upp EU:s statsstödsregler och konkurrenslagstiftning riskerar att snedvrider konkurrensen på den inre marknaden och negativt påverka mindre länder som Sverige med en stor andel små- och medelstora företag. Detta underminerar EU:s komparativa fördel och i förlängningen vår globala konkurrenskraft.
- Inom ramen för industripolitiken ämnar EU-kommissionen göra politiskt identifierade och statligt finansierade sektoriella satsningar på strategiska, industriella ekosystem och nyckelteknologier för att stärka Europas strategiska autonomi och teknologiska suveränitet. Teknikföretagen är bekymrade över den otydlighet på vilka grunder som dessa områden valts ut och även hur styrningen av insatser ska ske. Vidare vill Teknikföretagen betona att det inte är det politiska systemets uppgift att skapa tillväxt, utan snarare att undanröja hinder för tillväxt genom konkurrenskraftiga lagar och regler samt grundläggande förutsättningar för ett innovationsvänligt företagsklimat. Teknikföretagen efterfrågar en mer transparent och kontinuerlig dialog med EU-kommissionen och våra svenska beslutsfattare i dessa frågor. Det är något som förstärks av de ytterligare medel som föreslås användas för dessa satsningar inom ramen för återhämtningspaketet. Det är därför viktigt att överväga hur medlen används och att prioriteringar sker i nära dialog med näringslivet, till exempel genom det industriforum som EU-kommissionen vill etablera.
- Exempelvis lanserar EU-kommissionen i återhämtningspaketet en s.k. *Strategic Investment Facility* som ska kanalisera investeringar till strategiska sektorer och nyckelvärdekedjor i syfte att stärka Europas resiliens och strategiska autonomi. Instrumentet sätts upp inom ramen för InvestEU och föreslås ha en budget på 31,5 miljarder EUR med målsättning att kanalisera 150 miljarder EUR i investeringar. Fokus bör snarare ligga på kraftfulla satsningar på industrirelevant forskning och innovation genom större satsningar på Horizon Europe och Digital Europe Programme för att långsiktigt bygga ett konkurrenskraftigt och hållbart Europa. Finansiering kan förslagsvis omprioriteras från det omfattande jordbruksstöd som föreslås inom ramen för EU:s långtidsbudget till att prioritera medel för industrirelaterad forskning och utveckling.
- Beträffande den upplevda sårbarheten som uppstått på grund av brutna leverantörskedjor till följd av de restriktioner som införts för att begränsa spridningen av Covid-19 vill Teknikföretagen framhålla att svenska teknikföretag gynnas av tillgång till globala värdenätverk för att kunna diversifiera och riskminimera sina värdekedjor, varav en aktiv frihandelspolitik är centralt. Vidare är det upp till företagen själva att riskminimera sina värdekedjor medan politikens roll är att möjliggöra förutsättningar för att maximera tillgången till underleverantörer, likväl inom EU som globalt.
- Teknikföretagen förordar en struktur med så stor andel lån och så liten andel bidrag som möjligt i EU:s återhämtningspaket. Detta möjliggör att villkora finansiella satsningar utefter EU-gemensamma prioriteringar för en hållbart konkurrenskraftig industri i Europa. Det krävs tydliga men inte otillbörligt byråkratiska kriterier beträffande satsningar på grön- och digital

omställning, samt en tydlighet i hur dessa satsningar ska efterlevas och följas upp. Vidare bör överlapp mellan olika (regionala) stöd och fonder analyseras för att säkerställa att medel används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Teknikföretagen noterar att svensk industri sannolikt inte kommer bli mottagare av direkta stöd från EU:s återhämtningsfond, utan snarare kan gynnas av indirekta fördelar som följd av ekonomisk återhämtning i övriga EU.

- Slutligen föreslås att EU-kommissionen ges beskattningsrätt. Teknikföretagen motsätter sig detta då det är en nationell kompetens som är principiellt viktig att bevara. Explicit föreslås att tillträde till den inre marknaden beskattas, vilket om vägt mot andel av export till den inre marknaden även proportionellt missgynnar Sverige. Det är även noterbart att återhämtningspaketet inte beaktar privat belåningsgrad utan endast statliga finanser, vilket även det missgynnar Sverige.

Detta förstärker vikten av att regeringskansliet etablerar en beredningsgrupp för att löpande diskutera utformningen av EU:s industripolitik tillsammans med företrädare för näringslivet, i enlighet med det förslag som Teknikföretagen har lagt fram tillsammans med Svenskt Näringsliv den 21 februari 2020 och påmint företrädare för regeringskansliet om vid upprepade tillfällen.

Klas Wählberg
vd, Teknikföretagen